

Józef Kowalczyk

Przemówienie wygłoszone podczas Mszy Św. odprawionej w Akademii Teologii Katolickiej z okazji sympozjum pt. "Nuncjusz i nuncjatura w Kościele rzymskim", Warszawa, 26 lutego 1991 roku

Studia Theologica Varsaviensia 30/1, 5-8

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KS. ARCYBISKUP JÓZEF KOWALCZYK
NUNCJUSZ APOSTOLSKI W POLSCE

**PRZEMÓWIENIE WYGŁOSZONE PODCZAS MSZY ŚW.
ODPRAWIONEJ W AKADEMII TEOLOGII KATOLICKIEJ
Z OKAZJI SYMPOZJUM PT. NUNCJUSZ I NUNCJATURA
W KOŚCIELE RZYMSKIM, WARSZAWA,
26 LUTEGO 1991 ROKU**

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!
Magnificencjo, Księżo Rektorze; Ekscelencje,
Dostojny Senacie Akademicki wraz z Profesorami i przybyłymi Gośćmi,
Drodzy Studenci i wszyscy uczestnicy tej Liturgii Eucharystycznej.

1. Wyrażam wielką radość z tego, że dane mi jest dziś — jako Nuncjuszowi Apostolskiemu w Polsce — odprawić Mszę Świętą w intencji Ojca Świętego Jana Pawła II w tej kaplicy Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie, i w ten sposób otworzyć niejako Sympozjum na temat: „Nuncjusz i nuncjatura w Kościele Rzymskim” zorganizowane przez tę Uczelnię.

Bardzo serdecznie witam i pozdrawiam władze Uczelni, profesorów, studentów i całą wspólnotę Akademii oraz wszystkich Prelegentów i słuchaczy dziękując za trud zorganizowania tego Sympozjum, za opracowanie referatów, które ubogacają nas swoją treścią i za zaproszenie mnie na to spotkanie.

2. Istnienie i działalność w Kościele i świecie Legatów czyli Przedstawicieli Biskupa Rzymu (a więc Nuncjuszy, Delegatów Apostolskich itd., oraz Nuncjatur) ma swoje uzasadnienie teologiczne w nauce o Kościele (eklezjologii), o kolegialnej jed-

ności biskupów, którą Sobór Watykański II z całą wyrazistością przypomniał i na nowo wyłożył w swoich dokumentach. Nauka ta została następnie treściwie ujęta w posoborowym dokumencie Pawła VI (Konstytucji Apostolskiej — *Motu proprio Sollicitudo omnium ecclesiarum — Troska o wszystkie Kościoły*), oraz w kanonach 362—367 obowiązującego w całym Kościele Kodeksu Prawa Kanonicznego, promulgowanego przez Ojca Świętego Jana Pawła II w 1983 roku.

Kościół jako wspólnota Ludu Bożego, której pasterzami są następcy Apostołów — biskupi pozostający w jedności z Biskupem Rzymu, następcą św. Piotra, „jest sakramentem, czyli znakiem i narzędziem wewnętrznego zjednoczenia z Bogiem i jedności całego rodzaju ludzkiego” (LG, 1).

Biskup Rzymu, jako następca św. Piotra, cieszy się w całym Kościele najwyższą, pełną, zwyczajną, bezpośrednią i powszechną władzą pasterską; ma więc dbać o wspólne dobro całego Kościoła i o dobro poszczególnych Kościołów partykularnych (por. Chr. Dom., 2); o to, aby był to jeden, święty, katolicki i apostołski Kościół Chrystusowy (por. Chr. Dom., 11). Biskup Rzymu jest więc trwałą i widzialną zasadą, trwałym i widzialnym źródłem oraz fundamentem jedności Kościoła, jedności kolegium biskupów i wspólnoty wiernych na całym świecie (por. LG, 18).

Głównym więc zadaniem Biskupa Rzymu jest troska o „zachowanie jedności i niepodzielności Kościoła i Kolegium biskupów, zachowanie jedności wiary, sakramentów i dyscypliny”; umacnianie braci w wierze; ochranianie i rozwijanie Wspólnoty „Communio” poprzez spełnianie funkcji nauczyciela, kapłana i pasterza: Sługa sług, Servus servorum (por. Mt 20, 26—27); troska o zjednoczenie chrześcijan i o misyjny charakter Kościoła.

Warunkiem wypełnienia tej wielorakiej posługi Ojca Świętego we Wspólnocie Kościoła powszechnego jest utrzymywanie ścisłych więzów z braćmi w biskupstwie oraz więzi z Kościołami partykularnymi, które biskupom jako pasterzom zostały powierzone, a w tych Kościołach partykularnych utrzymanie więzi szczególnej z katolickimi uczelniami, zaś uczelni z Papieżem. Konieczne jest więc — jak mówi Ojciec Święty w *Sollicitudo omnium ecclesiarum* — „abyśmy byli obecni w odpowiedni sposób w różnych częściach świata i dobrze znali stan i warunki każdego Kościoła. W całym świecie musi się odczuwać w jakiś sposób Jego obecność, tak, by Kościoły lokalne (partykularne) nie zamykały się w sobie, nie uważały

się za kompletne, doskonałe i samowystarczalne, ale dążyły do stałego rozwoju”.

Obecność Papieża we wszystkich Kościołach partykularnych jest konieczna, by mógł znać stan i potrzeby każdego z nich. Tego nie może uczynić osobiście na sposób stały, dlatego na przestrzeni historii Kościoła ustalone zostały ważne środki i sposoby zmierzające do tego, aby zaznaczyła się obecność Papieża we wszystkich Kościołach, i aby miał On dobrą ich znajomość („Strumenti della communio”).

Legaci papiescy czyli przedstawiciele Biskupa Rzymu — są szafarzami jedności (Communio) Biskupa Rzymu z Biskupami i Kościołami partykularnymi.

Obecność Papieża w Kościołach partykularnych poprzez jego przedstawicieli, to obecność szczególna i wymowna. Czytamy w kan. 362 paragr. 1: „Legatom Biskupa Rzymskiego zleca się funkcję reprezentowania Go na sposób stały w Kościołach partykularnych”.

3. „Jeden jest Wasz Mistrz, Chrystus” (Mt 23,10) — słowa skierowane do nas w dzisiejszym czytaniu — Ewangelii.

Ku Niemu kierujemy nasze spojrzenie powtarzając wyznanie św. Piotra: „Panie, do kogóż pójdziemy? Ty masz słowa życia wiecznego”, bo tylko w Nim, Synu Bożym, jest nasze zbawienie” (Słowa encykliki Jana Pawła II *Redemptor hominis* n. 7).

Bracia i Siostry,

Przytoczone słowa przemawiają do nas ze szczególną mocą w tym miejscu, jakim jest Wasza Uczelnia, Akademia Teologii Katolickiej w Warszawie — szafarz jedności w wierze, miłości i nadziei cum Petro et sub Petro; i w tym czasie, jakim jest okres Wielkiego Postu, kiedy to ze spotęgowaną uwagą zgłębiamy tajemnicę śmierci i zmartwychwstania Chrystusa, tajemnicę „Redemptor hominis”. W niej bowiem zakorzenia się cała nasza wiara, sens naszej posługi i pracy (na tej Uczelni także) — wszystkich i każdego z osobna — profesorów i studentów, także sens posługi Nuncjusza i Nuncjatury.

4. Ojciec Święty i Kościół cały oczekuje od Was jako Uczelni Katolickiej, a więc wszystkich, którzy ją stanowią, pomocy i lojalnej współpracy w budowaniu wspólnoty Kościoła katolickiego, poprzez coraz głębsze wnikanie i naukowe ukazywanie tych wszystkich spraw i prawd, które Bóg adresował w swym Objawieniu do człowieka. Aby to Objawienie Boże

adresowane do człowieka zrozumieć lepiej, trzeba, na tym etapie historii zbawienia, lepiej zrozumieć kim jest Bóg i kim jest człowiek stworzony na Jego obraz i podobieństwo.

Patrząc na człowieka, na jego godność — trzeba uwrażliwiać sumienie tego właśnie pojedynczego człowieka na tę prawdę, że człowiek jest człowiekiem od momentu jego poczęcia. Trzeba, aby od strony teologicznej, filozoficznej, nauk społecznych, prawnych i nauk humanistycznych wziąć w obronę człowieka od początku jego istnienia aż do momentu, kiedy przejdzie do życia wiecznego w Bogu. To ciągle jest ten sam człowiek. Kościół oczekuje dziś w tej dziedzinie, bardziej niż kiedykolwiek, pogłębionej refleksji z różnych stron nauczania.

5. Drodzy Briacia i Siostry!

Chrystus, Odkupiciel człowieka, nasz Mistrz, jest centrum naszej Wspólnoty Eucharystycznej. Jest też ośrodkiem Wspólnoty Akademickiej. On tę Wspólnotę buduje i podtrzymuje.

Papież Jan Paweł II już w pierwszym zdaniu encykliki *Redemptor hominis* przekazał tę bardzo głęboką myśl i prawdę teologiczną: „Odkupiciel człowieka, Jezus Chrystus, jest ośrodkiem wszechświata i historii. Do Niego zwraca się moja myśl i moje serce w tej doniosłej godzinie dziejów” (RH, 1).

Dziś na nowo podejmujemy tę myśl Ojca Świętego Jana Pawła II i do Chrystusa, naszego Pana i Mistrza, który „nie przyszedł aby Mu służono, lecz aby służyć” (Mt 20,28), kierujemy nasz wzrok i nasze serca. Za Jego przykładem chcemy sobie wzajemnie po bratersku służyć w duchu wolności dzieci Bożych. Tak też pojmuję misję i zadanie Nuncjusza i Nuncjatury w Polsce; tak też pojmuję misję i zadania Waszej Uczelni.

W tej służebnej misji niech będzie nam niezawodnym wzorem Matka Chrystusa, Służebnica Pańska.